

РОЗДІЛ 5. РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

МОРФОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ХАРАКТЕРИСТИКИ ІННОВАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

A MORPHOLOGICAL APPROACH TO THE CHARACTERISTICS OF INNOVATIVE INFRASTRUCTURE

У статті проведений теоретичний аналіз сутності інноваційної інфраструктури. Визначено призначення інноваційної інфраструктури: інституалізація інноваційної сфери, взаємодія інноваційних структур, обслуговування інноваційних підприємств, існування інноваційного ринку, циклічність інноваційної діяльності. Запропоновано морфологічний підхід до характеристики інноваційної інфраструктури, який включає блоки: статус, формат, стан.

Ключові слова: інноваційна інфраструктура, морфологічний підхід, призначення інноваційної інфраструктури, статус інноваційної інфраструктури, формат інноваційної інфраструктури, стан інноваційної інфраструктури.

В статье проведен теоретический анализ сущности инновационной инфраструктуры. Определено назначение инновационной инфраструктуры: институализация инновационной сферы, взаимодействие инновационных структур, обслуживание инновационных предприятий, существование инновационного рынка, цикличность инновационной деятельности. Предложен

морфологический подход к характеристике инновационной инфраструктуры, включающий блоки: статус, формат, состояние.

Ключевые слова: инновационная инфраструктура, морфологический подход, назначение инновационной инфраструктуры, статус инновационной инфраструктуры, формат инновационной инфраструктуры, состояние инновационной инфраструктуры.

In the article, a theoretical analysis of the essence of innovation infrastructure is conducted. The purpose of the innovation infrastructure is determined: the institutionalization of innovation sphere, the interaction of innovative structures, service of innovative enterprises, the existence of innovation market, cycles of innovation activity. The morphological approach to the characterization of innovation infrastructure, which includes blocks: status, format, state, is proposed.

Key words: innovation infrastructure, morphological approach, purpose of innovation infrastructure, status of innovation infrastructure, format of innovation infrastructure, state of innovation infrastructure.

УДК 330.341.1

Лохман Н.В.

к.е.н., доцент кафедри підприємництва і торгівлі

Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського

Постановка проблеми. Фундаментальним фактором інноваційного розвитку є інноваційна інфраструктура, основним призначенням якої є забезпечення ефективної інноваційної діяльності та створення сприятливих умов для утворення та функціонування інноваційних підприємств [1, с. 25]. Отже, розвинена інноваційна інфраструктура – необхідна частина конкурентоздатної національної економіки, тому чітке розуміння її призначення, сутності та складових елементів є необхідною умовою розвитку інноваційної інфраструктури.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукової літератури з питань характеристики призначення та сутності інноваційної інфраструктури показав, що більшість авторів (Т.В. Гринько [2], Ю.Г. Левченко [6], Л.І. Михайлова, О.І. Гуторов, С.Г. Турчина, І.О. Шарко [9], О.С. Ліпська [7]) бачать інноваційну інфраструктуру, як необхідну концептуальну основу для обслуговування інноваційних підприємств, яка надає послуги із забезпечення інноваційної діяльності і охоплює ряд функцій та включає різноманітні підприємства.

Група таких авторів, як А.Д. Нефедьев [11], М. Якубовський, В. Щукін [17] характеризують інноваційну інфраструктуру з точки зору осно-

вного її призначення – інституалізації інноваційної сфери, тобто формування і розвиток інститутів, які функціонують як фінансово-економічні, нормативно-правові, територіальні, кадрові, інформаційні, нормоутворюючі підсистеми тощо. Ще ряд авторів Т.М. Шотік [16], П.П. Микитюк, Ж.Л. Крисько, О.Ф. Овсянюк-Бердадіна, С.М. Скочилиас [8] визначають основне призначення інноваційної інфраструктури в забезпеченні циклічності інноваційної діяльності, тобто інноваційна інфраструктура покликана забезпечити реалізацію інноваційної діяльності через підтримку всіх стадій інноваційного циклу. Такі автори, як Г.О. Швець [15], Т.А. Ісмаїлов, Г.С. Гамидов [4] розглядають інноваційну структуру з точки зору взаємодії її елементів, які необхідні для забезпечення розвитку і підтримки усіх стадій інноваційного процесу. А.О. Дегтяр, О.І. Крюков [3] бачать інноваційну інфраструктуру як середовище існування інноваційного ринку.

На основі аналізу різних точок зору щодо інноваційної інфраструктури можливо зазначити комплексність цих понять, тобто усі ці різноманітні визначення формують більш повну та змістовну уяву про сутність цього поняття (рисунок 1).

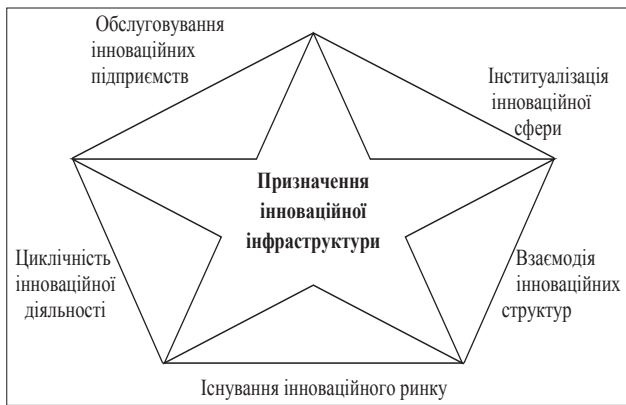

Рис. 1. Пентаграма призначення інноваційної інфраструктури

Складено на основі власних досліджень

Ми схильні до думки, що інноваційна інфраструктура є головною умовою виникнення та розвитку інноваційних підприємств та необхідним наслідком функціонування інноваційного ринку.

Постановка завдання. Метою статті є систематизація характеристик інноваційної інфраструктури з точки зору морфологічного підходу.

Виклад основного матеріалу досліджень. Інноваційна інфраструктура, як складне явище потребує конкретизації через його характеристики, тому ми пропонуємо морфологічний підхід до визначення та взаємозв'язку цих характеристик (рисунок 2).

Морфологічний зріз характеристики інноваційної інфраструктури (II) можливо розглядати з позиції трьох блоків: статус інноваційної інфраструктури; формат інноваційної інфраструктури; стан інноваційної інфраструктури. Статус інноваційної інфраструктури включає такі складові як ціль, завдання, функції, принципи, ознаки інноваційної інфраструктури.

Автори О.С. Ліпська та Т.М. Шотік бачать ціль інноваційної інфраструктури, як створення умов для ефективної взаємодії об'єктів інфраструктури щодо ефективного використання інноваційного потенціалу та отримання інноваційного продукту шляхом поєднання реального попиту на нову, суттєво удосконалену продукцію, процеси, роботи (послуги), тощо [7, с. 70; 16, с. 248].

Будь-яка ціль може бути досягнення шляхом розв'язання комплексу задач. Перманентний характер задач інноваційної інфраструктури пов'язаний по-перше, з декларуванням інноваційної політики України, по-друге, з відсутністю практичної реалізації принципів цієї політики.

Інноваційна інфраструктура як інструмент розвитку сучасного інноваційного суспільства виконує ряд функцій. Ці функції корегуються з завданнями інноваційної інфраструктури. При характеристиці функцій інноваційної інфраструктури можливо визначити такі модулі [8; 14]: інформуючий (розповсюдження інформації між учасниками інноваційного ринку); забезпечуючий (задоволення потреб учасників інноваційного ринку щодо інноваційної продукції; забезпечення зв'язків між підсистемами інноваційної діяльності); регулюючий (формування попиту і пропозиції на інноваційну продукцію, регулювання кон'юнктури ринку); стимулюючий (сприяння створенню та розширенню інноваційної продукції); координуючий (регулювання елементів інноваційної системи); підтримуючий (підтримка виробничо-технологічної, фінансово-кредитної, страхової, інформаційно-консультаційної та кадрової діяльності суб'єктів інноваційного ринку); активізуючий (активізація інноваційної діяльності шляхом зниження ризиків, організації стандартизації та сертифікації інноваційної продукції).

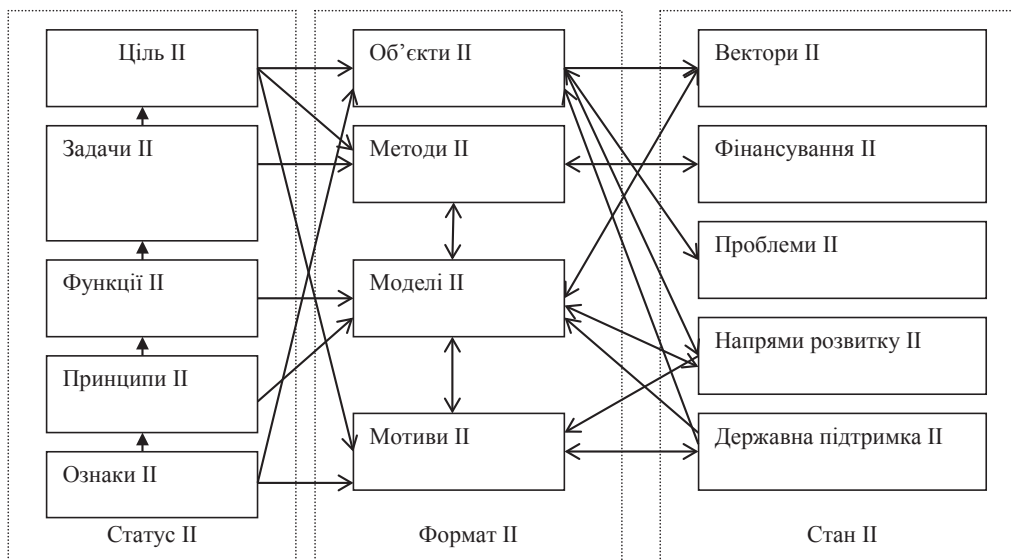

Рис. 2. Морфологічний зріз характеристики інноваційної інфраструктури

Складено на основі власних досліджень

Інноваційна інфраструктура формується і функціонує на основі низки принципів, які зазначені в наукових роботах [14; 15]: адекватність інфраструктури рівню розвитку держави, регіону; раціональне територіальне розміщення; функціональна концентрація на гострих проблемах інноваційної діяльності; доступність послуг для підприємців (територіальна, інформаційна, вартісна); залучення державних і недержавних ресурсів.

Соболев В.М. пропонує визначити наступні ознаки інноваційної інфраструктури: надання системи послуг, спрямованих на уникнення дискретності процесу суспільного відтворення та забезпечення загальних умов його реалізації; оформлення ринкових відносин в організаційні форми; створення та підтримання зв'язків між суб'єктами соціально-економічної системи та координація діяльності останніх; орієнтація місії інфраструктурного підприємства на забезпечення отримання споживачем інфраструктурних послуг кінцевого результату його діяльності; збільшення вартості раніше створеного продукту; відокремленість від технологічних циклів споживача інфраструктурних послуг [12, с. 41].

Якщо розглядати формат інноваційної інфраструктури, то слід зазначити, що його головним визначальним фактором виступають об'єкти інноваційної інфраструктури. Достатня кількість авторів розглядали питання щодо інноваційних об'єктів інноваційної інфраструктури. Так І.Л. Назаренко виділяє наступні об'єкти: бізнес-центри, бізнес-інкубатори, науково-технологічні центри, центри трансферу технологій, фонди підтримки малого підприємництва, лізингові компанії, консультативні

центри, інші підприємства, установи та організації [10, с. 69]. Г.О. Швець визначає в якості об'єкта інноваційної інфраструктури інноваційну сферу [15].

Щодо питань методів інноваційної інфраструктури, то Т. В. Стройко, І. І. Рехтета у своїй роботі «Функціонування інноваційної інфраструктури: європейський досвід та уроки для України» пропонують методи формування інноваційної інфраструктури, які засновані на закордонному досвіді провідних інноваційних країн. Найбільш активними з точки зору застосування методів є такі країни, як: Канада, США, Швеція, Нідерланди.

У свою чергу Т.М. Шотік [16, с. 252] пропонує наступні методи розвитку інноваційної інфраструктури України: надати проблематиці розвитку виробничо-технологічної інноваційної інфраструктури статусу пріоритетної у межах цілої держави; удосконалити законодавство України у сфері інноваційної діяльності з привнесення елемента стабільності у роботу вже функціонуючих об'єктів; прискорити процес інтеграції вищої освіти до сегменту виробничо-технологічного інноваційного процесу; підвищити роль держави у фінансуванні перспективних об'єктів інноваційної інфраструктури; реалізувати програму державної акредитації об'єктів інноваційної інфраструктури.

На основі методів формування і розвитку інноваційної інфраструктури Т. В. Стройко, І. І. Рехтета виділяють такі моделі створення інноваційної інфраструктури: американська; японська; європейська [13, с. 100]. Інноваційна діяльність, як будь-яка інша діяльність повинна мати дієві мотиви задля ефективного здійснення. У зв'язку з тим, що інноваційна інфраструктура охоплює різні сектори

Таблиця 1

Проблеми інноваційної інфраструктури

Бар'єр інноваційної інфраструктури	Рівень виникнення проблем інноваційної інфраструктури	
	Держава	Регіон
Інституційний	відсутність системності у здійснюваних державою заходах щодо реалізації інноваційного потенціалу національної економіки	відсутність підтримки створення та розвитку інституцій інноваційної інфраструктури
Фінансовий	недостатнє фінансування підприємств, що займаються інноваційною діяльністю	низький рівень фінансування інфраструктури регіону
Інвестиційний	низький рівень інвестиційної привабливості України для іноземних інвесторів;	
Податковий	відсутність системи податкових пільг, субсидій і дотацій, які б заохочували підприємства займатися інноваційною діяльністю	
Законодавчо-нормативна база	відсутність належної законодавчої та нормативно-правової бази	недостатня нормативно-правова інноваційної інфраструктури регіону
Методичне забезпечення	відсутність науково-методологічної бази формування інноваційної системи	
Інформаційне забезпечення	відсутність постійно доступної систематизованої інформації про завершення розробки новітніх технологій у регіонах та державі	
Організаційний розвиток	нескоординованість дій суб'єктів інноваційної діяльності	безсистемність у формуванні регіональної інноваційної інфраструктури
Стратегічний пріоритет	державне управління інноваційною діяльністю здійснюється без чітко сформульованої стратегії	

Складено на основі [2, с. 441; 5]

економіки, то і мотиви та їх наслідки у цих секторів будуть різнитися. Т.В. Гринько пропонує розглядати розвиток інноваційної інфраструктури за функціональними векторами: розвиток фінансової підсистеми інноваційної інфраструктури; розвиток виробничо-технологічної підсистеми інноваційної інфраструктури [2, с. 440].

Стан інноваційної інфраструктури характеризується засобами фінансування та інвестування, це можуть бути: компенсації банківського відсотка учасникам технопарків за інноваційними проектами, що пройшли відповідну державну експертну комісію; часткова участь держави у прямому фінансуванні проектів технопарків за умови залучення приватного капіталу; пряма участь держави у створенні венчурних фондів з метою стимулювання розвитку венчурного бізнесу та створення умов для інвестування для малих наукоємних підприємств; створення державної кредитної установи, що має надавати пільгові кредити для підприємств та окремих розробників, які здійснюють впровадження інноваційних розробок та ін. [1, с. 28].

Проблеми функціонування інноваційної інфраструктури мають різну природу походження (таблиця 1) і потребують їх розв'язання як з боку держави, так і з боку об'єктів інноваційної інфраструктури.

Напрями розвитку інноваційної інфраструктури мають здійснюватися шляхом вирішення вищезазначених проблем (таблиця 3).

Подолання вищезазначених проблем та розвиток інноваційної інфраструктури на рівні держави та регіону можливо лише за підтримки держави. Багатогранність та багатовекторність інноваційної інфраструктури підкреслюють майже усі автори, які досліджують це явище.

Висновки з проведеного дослідження. Призначення інноваційної інфраструктури включає такі напрями: інституалізація інноваційної сфери, забезпечення взаємодії інноваційних структур, обслуговування інноваційних підприємств, сприяння існуванню інноваційного ринку, гарантія циклічності інноваційної діяльності. Морфологічний підхід до характеристики інноваційної інфраструктури включає такі блоки: статус інноваційної інфраструктури (ціль, задачі, функції, принципи, ознаки); формат інноваційної інфраструктури (об'єкти, методи, моделі, мотиви); стан інноваційної інфраструктури (вектори, фінансування, проблеми, напрями розвитку, державна підтримка).

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Велика К.В. Інноваційна інфраструктура крізь призму «потрійної спіралі» // Вісник Національного

Таблиця 3

Напрями розвитку інноваційної інфраструктури

Напрями розвитку інноваційної інфраструктури	Рівень розвитку інноваційної інфраструктури	
	Держава	Регіон
Інституційний	формування інституціональної інфраструктури, здатної підтримувати і забезпечувати інноваційний розвиток інноваційного виробництва	сприяння кооперації та взаємодії різноманітних суспільних інститутів у здійсненні інновацій
Фінансовий	нарощування і спрямування на інноваційний розвиток бюджетних і позабюджетних коштів	страхування суб'єктів науково-інноваційної діяльності регіону
Інвестиційний	стимулювання участі комерційних банків в інвестуванні інноваційної діяльності, створення механізмів страхування ризиків інвестицій в інноваційні проекти	
Податковий	регулювання інноваційного підприємництва шляхом надання суб'єктам господарювання податкових пільг, цільових субсидій та ін.	
Законодавчо-нормативна база	законодавче забезпечення розвитку ринку венчурних капіталів; вдосконалення системи правового захисту інтелектуальної власності та комерціалізації об'єктів	
Методичне забезпечення	увести статистичний моніторинг утворення і функціонування організаційно-господарської системи інфраструктурного забезпечення інноваційної діяльності за видами, формами та призначенням	
Інформаційне забезпечення	активізація діяльності інформаційно консультативних структур, що забезпечують підвищення ступеня інформованості громадськості та товаровиробників	інформаційно-консультативна підтримка суб'єктів інноваційної діяльності
Організаційний розвиток	організація ярмарок, виставкових заходів, розміщення в регіонах постійно діючих виставкових салонів; організація тренінгів, семінарів, стажування тощо	створення за рахунок бюджетних коштів регіональних інноваційних структур
Стратегічний пріоритет	розроблення стратегії інноваційного розвитку ринкової інфраструктури з урахуванням можливих змін кон'юнктури ринку	відродження соціальної інфраструктури з урахуванням стратегічного орієнтури

Складено на основі [5, с. 12; 10, с. 114]

технічного університету «Харківський політехнічний інститут»: зб. наук. пр.: темат. вип.: Технічний прогрес і ефективність виробництва. – Х.: НТУ «ХПІ». – 2012. – № 15. – С. 24-32.

2. Гринько Т.В. Формування інноваційної інфраструктури України як основа активізації інноваційної діяльності підприємств / Т.В. Гринько // Вісн. Нац. ун-ту «Львів. політехніка». – 2008. – № 628. – С. 438-442.

3. Дегтяр А.О. Особливості державного регулювання інноваційної інфраструктури в регіональному вимірі / А.О. Дегтяр, О.І. Крюков // Теорія та практика державного управління, 2011. – Вип. 4(35). – С. 1-9.

4. Исмаилов Т.А. Инновационная экономика – стратегическое направление развития России в XXI веке / Т.А. Исмаилов, Г.С. Гамидов // Журнал «Инновации». – 2003. – № 1. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://stra.teg.ru/lenta/innovation/515>.

5. Комеліна О.В. Оптимізація організаційної структури управління інноваційним розвитком регіонів / О.В. Комеліна, О.В. Христенко // Вісник мариупольського державного університету, 2013. – Вип. 5. – С. 7-13.

6. Левченко Ю.Г. Економіка й організація інноваційної діяльності / Ю.Г. Левченко. – К.: НУХТ, 2012. – 163 с.

7. Липська О.С. До питання визначення інноваційної інфраструктури при реалізації інноваційних проєктів / О.С. Липська // Право і суспільство, 2016. – № 2. – С. 67-71

8. Микитюк П.П. Інноваційний розвиток підприємства: навч. посіб. / П.П. Микитюк, Ж.Л. Крисько, О.Ф. Овсянюк-Бердадіна, С.М. Скочиляс. – Тернопіль: ПП «Принтер Інформ», 2015. – 224 с.

9. Михайлова Л.І. Інноваційний менеджмент: навч. посібник / Л.І. Михайлова, О.І. Гуроров, С.Г. Турчина, І.О. Шарко. – Київ: Центр учбової літератури, 2015. – 234 с.

10. Назаренко І.Л. Розвиток інноваційної інфраструктури харківської області / І.Л. Назаренко // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2013. – № 3(2). – С. 113-117. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2013_3\(2\)_26](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2013_3(2)_26).

11. Нефедьев А.Д. Инновационная инфраструктура / А.Д. Нефедьев // Креативная экономика, 2011. – № 10. – С. 42-48

12. Соболев В. М. Формирование рыночной инфраструктуры в переходной экономике индустриального типа: общие черты и особенности в Украине / В.М. Соболев. – Х.: АО «Бизнес- Информ», 1999. – 303 с.

13. Стройко Т.В. Функціонування інноваційної інфраструктури: європейський досвід та уроки для України / Т.В. Стройко, І.І. Рехта // Науковий вісник МДУ імені В.О. Сухомлинського, 2014. – Вип. 5.2(101). Економічні науки. – С. 97-101.

14. Томах В.В. Інноваційна інфраструктура як чинник забезпечення інноваційної діяльності підприємств / В.В. Томах // Ефективна економіка, 2012. – № 12. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1644>.

15. Швець Г.О. Сутність формування інноваційної інфраструктури у складі національної

інноваційної системи / Г.О. Швець // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. – 2013. – Вип. 1(3). – С. 177-180. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Traeiv_2013_1\(3\)_40](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Traeiv_2013_1(3)_40).

16. Шотік Т.М. Роль об'єктів виробничо-технологічної інноваційної інфраструктури у розвитку національної економіки / Т.М. Шотік // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Менеджмент та підприємництво в Україні. – 2008. – № 624. – С. 246-253.

17. Якубовський М. Інфраструктура – фактор прискорення інноваційного розвитку промисловості / М. Якубовський, В. Щукін // Економіка України, 2007. – № 2. – С. 27-29.

REFERENCES:

1. Velyka K.V. (2012) Innovatsiyna infrastruktura kriz' pryzmu «potriynoyi spirali» [Innovative infrastructure through the prism of the «triple spiral»]. Visnyk Natsional'noho tekhnichnoho universytetu «Kharkivs'kyi politekhnichnyy instytut», № 15, pp. 24-32. (in Ukrainian).

2. Grin'ko T.V. (2008) Formuvannya innovatsiynoyi infrastruktury Ukrayiny yak osnova aktyvizatsiyi innovatsiynoyi diyal'nosti pidpryemstv [Formation of Innovative Infrastructure of Ukraine as a Basis for Activation of Innovative Activity of Enterprises]. Visn. Nats. un-tu «L'viv. politekhnika», № 628, pp. 438-442. (in Ukrainian).

3. Dehtyar A.O. (2011) Osoblyvosti derzhavnoho rehulyuvannya innovatsiynoyi infrastruktury v rehional'nomu vymiri [Features of State Regulation of Innovation Infrastructure in the Regional Dimension]. Teoriya ta praktyka derzhavnoho upravlinnya, № 4(35), pp. 1-9. (in Ukrainian).

4. Ismailov T.A., Gamidov G.S. (2003) Innovatsionnaya ekonomika – strategicheskoye napravleniye razvitiya Rossii v XXI veke [Innovative economy – a strategic direction of development of Russia in the XXI century]. Zhurnal «Innovatsii», № 1. Available at: <http://stra.teg.ru/lenta/innovation/515> (in Russian).

5. Komelina O.V., Khrystenko O.V. (2013) Optymizatsiya orhanizatsiynoyi struktury upravlinnya innovatsiynym rozvytkom rehioniv [Optimization of Organizational Structure of Management of Innovative Development of Regions]. Visnyk mariupol's'koho derzhavnoho universytetu, № 5, pp. 7-13. (in Ukrainian).

6. Levchenko YU.H. (2012) Ekonomika y orhanizatsiya innovatsiynoyi diyal'nosti [Economics and organization of innovation activity]. Kyiv: NUKHT, 163 p. (in Ukrainian).

7. Lipska O.S. (2016) Do pytannya vyznachennya innovatsiynoyi infrastruktury pry realizatsiyi innovatsiynykh proektiv [On the issue of determining the innovation infrastructure in the implementation of innovative projects]. Pravo i suspil'stvo, № 2, pp. 67-71. (in Ukrainian).

8. Mykytyuk P.P., Krys'ko Z.L., Ovsyanyuk-Berdadina O.F., Skochylyas S.M. (2015) Innovatsiynyy rozvytok pidpryemstva [Innovative development of the enterprise]. Ternopil': PP «Prynter Inform», 224 p. (in Ukrainian).

9. Mykhaylova L.I., Hutorov O.I., Turchina S.H., Sharko I.O. (2015) Innovatsiynyy menedzhment [Innovative Management]. Kyiv: Tsentri uchbovoyi literatury, 234 p. (in Ukrainian).
10. Nazarenko I.L. (2013) Rozvytok innovatsiynoyi infrastruktury kharkivs'koyi oblasti [Development of Innovative Infrastructure of Kharkiv region]. Visnyk Khmel'nyts'koho natsional'noho universytetu. Ekonomichni nauky, № 3(2), 113-117 pp. (in Ukrainian). Available at: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2013_3\(2\)_26](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2013_3(2)_26) (in Ukrainian).
11. Nefed'yev A.D. (2011) Innovatsionnaya infrastruktura [Innovative infrastructure]. Kreativnaya ekonomika, № 10, pp. 42-48. (in Russian).
12. Sobolev V.M. (1999) Formirovaniye rynochnoy infrastruktury v perekhodnoy ekonomike industrial'nogo tipa: obshchiye cherty i osobennosti v Ukraine [Formation of market infrastructure in the transitional economy of industrial type: common features and peculiarities in Ukraine]. Kharkov: «Biznes-Infom», 303 p. (in Ukrainian).
13. Stroyko T.V. (2014) Funktsionuvannya innovatsiynoyi infrastruktury: yevropeys'kyy dosvid ta uroky dlya Ukrayiny [Functioning of Innovation Infrastructure: European Experience and Lessons for Ukraine]. Naukovyy visnyk MDU imeni V.O. Sukhomlyns'koho, № 5.2(101), pp. 97-101. (in Ukrainian).
14. Tomakh V.V. (2012) Innovatsiyna infrastruktura yak chynnyk zabezpechennya innovatsiynoyi diyal'nosti pidpryyemstv [Innovative Infrastructure as a Factor for Ensuring Innovative Activity of Enterprises]. Efektyvna ekonomika, № 12. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1644> (in Ukrainian).
15. Shvets H.O. (2013) Sutnist' formuvannya innovatsiynoyi infrastruktury u skladi natsional'noyi innovatsiynoyi systemy [Essence of formation of innovation infrastructure in the national innovation system]. Teoretychni i praktychni aspekty ekonomiky ta intelektual'noyi vlasnosti, № 1(3), pp. 177-180 Available at: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpaeiv_2013_1\(3\)_40](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpaeiv_2013_1(3)_40) (in Ukrainian).
16. Shotik T.M. (2008) Rol' ob'yektiv vyrobnycho-tekhnologichnoyi innovatsiynoyi infrastruktury u rozvytku natsional'noyi ekonomiky [The role of production and technological innovation infrastructure in the development of the national economy]. Visnyk Natsional'noho universytetu «L'vivs'ka politekhnik». Menedzhment ta pidpryyemnytstvo v Ukrayini, № 624, pp. 246-253. (in Ukrainian).
17. Yakubovs'kyy M. (2007) Infrastruktura – faktor pryskorennya innovatsiynoho rozvytku promyslovosti [Infrastructure – the factor of acceleration of innovation development of industry]. Ekonomika Ukrayiny, № 2, pp. 27-29. (in Ukrainian).

Lokhman N.V.

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at Department of Business and Trade

Donetsk National University of Economics and Trade named after Mykhailo Tugan-Baranovsky

A MORPHOLOGICAL APPROACH TO THE CHARACTERISTICS OF INNOVATIVE INFRASTRUCTURE

Developed innovative infrastructure is a necessary part of a competitive national economy; therefore, a clear understanding of its purpose, essence, and constituent elements is a prerequisite for the development of innovative infrastructure. The analysis of scientific literature on issues of the characteristics of the purpose and essence of innovative infrastructure has shown that most authors see innovative infrastructure as the necessary conceptual framework for the maintenance of innovative enterprises, which provides innovative services and covers a range of functions and includes a variety of enterprises. Another group of such authors characterizes the innovative infrastructure in terms of its main purpose – institutionalization of the innovation sphere, that is, the formation and development of institutions that function as financial, economic, regulatory, territorial, personnel, information, law-creating subsystems, etc. Another number of authors determine the main purpose of innovation infrastructure in ensuring the cycles of innovation activity, that is, the innovation infrastructure is designed to ensure the implementation of innovation activities through the support for all stages of the innovation cycle. There are authors who consider the innovation structure in terms of the interaction of its elements (enterprises, organizations, firms, systems), which are necessary to ensure the development and support for all stages of the innovation process.

Based on the analysis of different points of view regarding innovation infrastructure, it is possible to indicate the complementarity of these concepts, that is, all these various definitions form a more complete and meaningful idea about the essence of this concept. We are inclined to believe that innovation infrastructure is a prerequisite for the emergence and development of innovative enterprises and the necessary consequence of the functioning of the innovation market. Innovative infrastructure as a complex phenomenon needs to be specified because of its characteristics; therefore, we propose a morphological approach to the definition and interconnection of these characteristics.

Morphological features of the innovation infrastructure may be considered from the standpoint of three blocks: the status of innovation infrastructure; the format of innovation infrastructure; the state of innovation infrastructure. The status of the innovation infrastructure includes such components as the purpose, tasks, functions, principles, features of the innovation infrastructure. Considering the format of innovation infrastructure, it should be noted that its main factors are objects, methods, models, motives of innovation infrastructure. The state of innovation infrastructure is characterized by a vector of innovation activity, financing and investment, problems and areas of development. The overcoming of the above-mentioned problems and the development of innovation infrastructure at the state and regional level is possible only with the support of the state.